

Utlåtande Rotel I (Dnr KS 2024/490)**Motion om att införa onödighetsinventering**

Motion av Jonas Naddebo (C)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Jonas Naddebo (C) har väckt en motion i kommunfullmäktige där han föreslår att Stockholms stads samtliga förvaltningar inför så kallade onödighetsinventeringar, det vill säga listor på arbetsuppgifter som inte skapar värde för kommunen eller för medborgarna. Förvaltningarna föreslås även att, i ett så kallat ”anti-pilotprojekt”, under en begränsad period avstå från de uppgifter som identifierats i inventeringen samt att utvärdera effekterna av att dessa arbetsuppgifter slopats.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, trafiknämnden, utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Helsingborgs stad, Skattebetalarnas Förening, Sveriges Kommuner och Regioner och Tomelilla kommun.

Helsingborgs stad, Sveriges Kommuner och Regioner och Tomelilla kommun har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att staden säkerställer ett effektivt resursutnyttjande och att de föreslagna åtgärderna redan omfattas av stadens befintliga styrning, bland annat i stadens kvalitetsprogram. Enligt detta ska förvaltningarna genom ett systematiskt kvalitetsarbete kontinuerligt se över och optimera sina arbetsprocesser, vilket även innebär att avveckla arbetsuppgifter som inte längre skapar värde.

Trafiknämnden anser att ett löpande effektiviseringsarbete är både viktigt och nödvändigt och att det är en naturlig del i en verksamhets ständiga utveckling.

Utbildningsnämnden är i grunden positiv till att se över processer och rutiner, i syfte att skapa en effektivare förvaltning. Nämnden påpekar vidare att stadens kvalitetsprogram slår fast att staden ska värna om det som fungerar bra och kunna avsluta det som inte längre skapar värde och ser inga fördelar med att centralt styra arbetet mot en utpekad modell.

Bromma stadsdelsnämnd bedömer sammanfattningsvis att förslaget om onödighetsinventeringar bör ses som ett komplement till eller en möjlig katalysator i ett arbete som förvaltningar och bolag redan är ålagda att göra.

Järva stadsdelsnämnd ser att det redan finns starkt stöd inom stadens kvalitetsprogram och personalpolicy för att sluta göra sådant som inte skapar värde och är tveksam till behovet av att införa metoderna onödighetsinventering och anti-pilotprojekt som obligatoriska för alla nämnder och bolag.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd håller med om vikten av effektivisering, men anser att arbetsätten för att uppnå kvalitet och effektivitet redan finns inom befintligt uppdrag och arbete.

Skattebetalarnas Förening ställer sig positiva till att arbeta med onödighetsinventeringar, men poängterar att det måste vara en del av ett större arbete för att skapa en kultur av sparsamhet och effektivitet för att inte riskera att i sig bli ytterligare en del av onödig byråkrati.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Det är angeläget att offentlig verksamhet är effektiv och stockholmarna har rätt att förvänta sig att staden möter de behov medborgarna har. Genom att förvänta sig mer av den offentliga verksamheten bidrar medborgare och politiska partier till att kanalisera dessa behov. Att uttrycka behoven och efterfråga gemensamma lösningar där sådana krävs, i en ekonomi med begränsade resurser, tvingar i sig verksamheter till ständiga prioriteringar.

Ett arbete med prioriteringar är också så som stadsledningskontoret konstaterar en viktig del av stadens befintliga styrning, bland annat i stadens kvalitetsprogram. Enligt detta ska förvaltningarna genom ett systematiskt kvalitetsarbete kontinuerligt se över och optimera sina arbetsprocesser, vilket även innebär att avveckla arbetsuppgifter som inte längre skapar värde.

Jag delar alltså inte uppfattningen att det finns ett överflöd av resurser som leder till att en omfattande och onödig byråkrati byggs upp. Stadens verksamheter lever dagligdags med behovet av beslut syftande till effektiviseringar och omprioriteringar.

Med det sagt finns det ändå alltid ett behov av att säkerställa att skattebetalarnas resurser används till det de är avsedda för. För detta ändamål finns utöver stadens styprocess också stadens revision.

Det innebär dock inte att det inte finns regler som leder till att resurserna används felaktigt. Ett exempel är lagstiftning som tvingar Stockholms stad att betala ut omfattande resurser som går till stora vinstuttag i privata välfärdskoncerner. Det är olyckligt och ineffektivt men här hjälper tyvärr inga interna regelverk. Listor kommer inte hjälpa och staden är förbjuden att genomföra piloter i relation till gällande lagstiftning. Här behöver staden hjälp av staten för att offentlig verksamhet ska kunna bli effektivare.

En fungerande skola och omsorg är alltför viktig för att utsättas för försöksverksamhet. Likaså finns det, som remissinstanserna konstaterar, en uppenbar risk att nya uppdrag som att skriva listor, om än med vällovliga syften, i sig riskerar att leda till mer byråkrati.

Med beaktande av ovanstående föreslår jag att motionen anses besvarad.

Bilaga

Motion om att införa onödighetsinventering, dnr KS 2024/490-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 29 januari 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra följande

Centerpartiet välkomnar att förvaltningar instämmer i motionens intentioner och ser positivt på åtgärder som leder till förbättringar och effektiviseringar. Det är hoppgivande att vi fått upp Stadsledningskontorets ögon för anti-piloter som bedrivs i andra kommuner och att de följer arbetet med stort intresse. Även

Utbildningsförvaltningen anger att man följer försöket med onödighetsinventering i Helsingborg med intresse.

Som väntat är svaret att principerna om resurseffektivitet och ständiga förbättringar är väl förankrade i stadens styrning, och det betvivlar vi inte. Kvalitetsprogrammet uppmanar till kontinuerliga förbättringar av verksamhetsprocesser, men det saknar verktyg för att aktivt identifiera och avveckla arbetsuppgifter som inte längre skapar värde. Det är en sak att i dokument uppmana till förbättringar och en annan att aktivt identifiera och i praktiken testa att avstå från vissa invanda mönster.

Ingen sysslar avsiktligt med onödiga arbetsuppgifter – det ligger i sakens natur att man inte är medveten om dessa. Det kan vara dubbelarbete eller styrdokument och strategier som överlappar varandra. Det vara att arkivera papperskopior av dokument som finns digitalt. Det kan vara att elever, på pappersblankett, varje terminsstart måste fylla i eventuella allergier och kostrestriktioner istället för vid behov om något förändras. Det fanns en tid, för inte allt för länge sedan, då vi trodde det var nödvändigt kopiera upp och skicka ut handlingar i stora luntor till alla ledamöter.

Onödighetsinventeringar och anti-pilotprojekt kan vara en nyttig katalysator för att främja nytänkande och innovation i stadens verksamheter. Det är en metod för att inte bara identifiera utan även agera på tidstjuvar, och på så sätt säkerställa att varje skattekrona används där den gör mest nytta för stockholmarna.

Ärendet

Jonas Naddebo (C) har väckt en motion i kommunfullmäktige där han föreslår att Stockholms stads samtliga förvaltningar inför så kallade onödighetsinventeringar, det vill säga listor på arbetsuppgifter som inte skapar värde för kommunen eller för medborgarna.

Motionären anser att verksamheter i offentlig sektor har en tendens att växa när till exempel nya chefer tillträder och vill sätta sin prägel på verksamheten och tillför nya arbetsuppgifter. Nya system införs, nya metoder implementeras och nya forum för möten startas utan att något egentligen tas bort.

Jonas Naddebo (C) anser att det inte är rimligt att fortsätta lägga till nya uppgifter utan att sluta göra andra och att en onödighetsinventering kan skapa utrymme för nya lösningar som fungerar bättre.

Förvaltningarna föreslås även att, i ett så kallat ”anti-pilotprojekt”, under en begränsad period avstå från de uppgifter som identifierats i inventeringen samt att utvärdera effekterna av att dessa arbetsuppgifter slopats.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, trafiknämnden, utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Helsingborgs stad, Skattebetalarnas Förening, Sveriges Kommuner och Regioner och Tomelilla kommun.

Helsingborgs stad, Sveriges Kommuner och Regioner och Tomelilla kommun har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 7 november 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att principerna om resurseffektivitet och ständiga förbättringar är väl förankrade i stadens styrning. Stockholms stads kvalitetsprogram stödjer i flera avseenden motionens förslag om att minska onödiga arbetsuppgifter och ineffektivitet samt skapa värde för stockholmarna.

Kvalitetsprogrammet uppmanar till kontinuerliga utvärderingar och förbättringar av verksamhetsprocesser för att säkerställa att staden arbetar effektivt och att resurser används där de gör störst nytta. Detta går i linje med motionens förslag om att ta bort onödiga arbetsuppgifter som inte längre tillför värde.

Ett centralt inslag i kvalitetsprogrammet är vikten av innovation, vilket också nämns i motionen. Kvalitetsprogrammet stödjer tanken att verksamheter ska vara öppna för att

testa nya arbetssätt och idéer, vilket speglar motionens uppmaning att inventera vilka uppgifter som kan tas bort. I programmet framgår:

”Staden ska förvalta sitt kommunala uppdrag effektivt och med respekt för skattebetalarnas pengar. Det betyder att hushålla med resurserna och sträva efter att göra det bästa utifrån de givna förutsättningarna. Samtidigt som stadens verksamheter ska arbeta för att upprätthålla hög kvalitet, måste de ha kapacitet att förändras och utvecklas. För att lyckas med det krävs förmåga till anpassning, och att kontinuerligt möta upp förändrade behov och förutsättningar. Det innebär också att staden ska värna om det som fungerar bra, och kunna avsluta det som inte längre skapar värde. Vi ska kunna göra både stora och små förändringar, använda befintlig kunskap och skaffa oss ny.”

En av grundprinciperna i kvalitetsprogrammet är att stadens resurser ska användas på ett sätt som skapar direkt värde för medborgarna. Det överensstämmer med motionens förslag om att frigöra tid och resurser för relevanta och värdeskapande aktiviteter.

Den föreslagna onödighetsinventeringen kan följaktligen ses som en del av det arbete som genomförs inom ramen för det systematiska kvalitets- och innovationsarbetet i stadens förvaltningar. Liknande effektiviseringsarbeten pågår också inom olika delar av staden.

Stadsledningskontoret följer det arbete med anti-piloter som bedrivs i andra kommuner, bland annat Helsingborg, med stort intresse. Stadsledningskontoret ser dock inget behov av att införa ytterligare beslut, som gör onödighetsinventeringar obligatoriska, då befintliga styrdokument och processer redan täcker dessa behov. Som en del i en styrning som präglas av tillit är det av vikt att olika typer av arbetssätt och lösningar kopplade till kvalitetsprogrammets intentioner kan uppstå utifrån olika verksamheters egna behov.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Motion om att införa onödighetsinventering av Jonas Naddebo (C) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Hamid Ershad Sarabi m.fl. (alla C), se Reservationer m.m.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret ser positivt på åtgärder som leder till förbättringar och effektiviseringar inom en verksamhet.

Trafikkontoret arbetar löpande med att effektivisera kontorets verksamhet och att prioritera inom kontorets ansvarsområden för att skapa största möjliga nytta utifrån de budgetmedel nämnden tilldelas och de uppdrag kontoret har.

Trafikkontorets verksamhet påverkas och förändras ständigt av nya behov från till exempel medborgare och omvärld.

För att möta dessa behov samtidigt som kontoret behöver hantera ekonomiska utmaningar i form av ökande kostnader och minskande intäkter arbetar trafikkontoret aktivt och löpande med att effektivisera och prioritera inom kontorets verksamhet. Detta arbete sker på flera olika sätt och i flera olika forum. En central del i detta arbete är kontoret budgetprocess där behov, prioriteringar och utmaningar analyseras. Sedan hösten 2022 har kontoret ett utökat arbete med att effektivisera verksamheten genom det så kallade ”task force”-arbetet, ett arbetssätt där samtliga avdelningar arbetat med att identifiera och lämna förslag på effektiviseringsåtgärder inom kontoret samt säkerställa rätt prioritering inom kontorets verksamhetsområden. Genom arbetet identifierades både åtgärder på kort respektive lång sikt.

Kontoret anser att ett löpande effektiviseringsarbete är både viktigt och nödvändigt och att det är en naturlig del i en verksamhets ständiga utveckling. En inventering kring uppgifter och uppdrag som idag utförs med ej önskat resultat eller med begränsad nytta ligger i linje med kontorets befintliga och pågående utvecklingsarbete. Kontoret anser att ett lämpligt effektiviseringsarbete kan se olika ut beroende på verksamhet och att det mot bakgrund av det borde vara upp till respektive verksamhet att hitta en fungerande modell.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är i grunden positiv till att alla stadens förvaltningar ser över processer och rutiner, i syfte att skapa en effektivare förvaltning. Det finns en tydlig ambition i den riktningen inom staden som kanaliseras genom Stockholms stads kvalitetsprogram. Programmet ska ge alla verksamheter vägledning och en gemensam förståelse för stadens ambitioner inom det systematiska kvalitetsarbetet. Alla nämnder och bolagsstyrelser ska arbeta med systematiskt kvalitetsarbete enligt följande:

”... Det innebär också att staden ska värna om det som fungerar bra, och kunna avsluta det som inte längre skapar värde. Vi ska kunna göra både stora och små förändringar, använda befintlig kunskap och skaffa oss ny”¹.

Grunden i kvalitetsarbetet ska vara ständiga förbättringar och utveckling. Staden ska sträva efter att optimera befintliga arbetssätt, processer, strukturer, ledning och kompetenser.

Det finns många tänkbara modeller för att se över processer och arbetssätt, i syfte att förbättra och effektivisera verksamheter. Förvaltningen ser ett värde i att varje förvaltning och bolag anpassar det systematiska kvalitetsarbetet utifrån sina egna förutsättningar och behov, med utgångspunkt i stadens kvalitetsprogram.

Det innebär att förvaltningen inte förordar den begränsning det innebär att centralt styra arbetet mot onödighetsinventeringar. I stället kan planering och uppföljning av det systematiska förbättringsarbetet utvecklas genom stadens system för integrerad ledning och styrning – ILS, där den föreslagna metoden är en av flera möjliga vägar att uppnå stadens intentioner.

Förvaltningen ser goda möjligheter att följa upp förvaltningarnas systematiska förbättringsarbete i den årliga uppföljningen av stadens budget och därigenom också sprida goda exempel. Inom utbildningsförvaltningen pågår samtidigt flera andra insatser som syftar till att effektivisera och förbättra verksamheter. Ett sådant arbete är att utvärdera och se över antalet styr- och stöddokument. Förvaltningen kan konstatera att det idag finns över 80 styrdokument inom utbildningsförvaltningen varav ett 50-tal av styrdokumenten även vänder sig till skolorna. Flera av dessa dokument är stadsövergripande medan vissa är verksamhetspecifika. Att minska antalet styrdokument och effektivisera de styr- och stöddokument som finns i staden är ett sätt att minska regelkrångel och administration. Genom ökad tillit till professionen kan mer tid frigöras för att utföra kärnuppgiften.

Förvaltningen följer försöket med onödighetsinventering i Helsingborg med intresse. I nuläget pågår en värdering av de förslag som kommit in inför genomförandet. Projektet ska sedan utvärderas.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt jämställdhet

Då ärende är svar på en remiss av en motion gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

¹ Stockholms stads Kvalitetsprogram, beslut av kommunfullmäktige 2022-02-21, sidan 13

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

Nämnden godkänner förvaltningens svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande av Johan Duvdahl (C), se Reservationer m.m.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen delar motionens intention om vikten av att varje skattekrona ska komma stockholmarna till gagn. I kommunfullmäktiges uppdrag till nämnder och bolag är också utgångspunkten för all verksamhet att skattemedel ska nyttjas effektivt och varsamt. I uppdraget ingår att kontinuerligt granska intäkter, kostnader och arbetssätt för att säkerställa ett effektivt resursutnyttjande.

Vidare anser förvaltningen att förslaget går väl i linje med Stockholms stads kvalitetsprogram som är stadens styrande dokument för kvalitetsarbete, digitalisering och innovation. Stadens kvalitetsarbete ska vara hållbart och nytänkande och förslag ska värdesättas. Med stöd av kvalitetsprogrammet finns goda möjligheter att inventera arbetsuppgifter i enlighet med motionärens förslag, något som även genomförs på liknande sätt redan i dag. Exempelvis utvärderas projekt och tillfälliga satsningar för att se om de gav önskad effekt eller om arbetssätten behöver förändras för att uppnå verksamhetens mål. Men arbetet kan utvecklas och tydliggöras än mer i enlighet med motionens förslag.

En kontinuerlig utvärdering av arbetssätt och om de leder till måluppfyllelse och effektivt resursutnyttjande är också en naturlig del i verksamheternas systematiska kvalitetsarbete och ledningssystem. Uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet sker genom stadens integrerade ledningssystem (ILS) och rapporteras till kommunfullmäktige vid tertialrapporter och bokslut. Det är viktigt att det arbetet fortgår och utvecklas.

En risk med förslaget är att genomförandet av onödighetsinventeringar som en tidsbegränsad insats inte medför att det blir en naturlig del i det vardagliga arbetet. Det kan medföra att verksamheten sedan faller tillbaka i invanda mönster när inventeringarna är avslutade. Förvaltningen vill därför framhålla vikten av att arbetet sker integrerat inom ramen för stadens ledningssystem och systematiska kvalitetsarbete. Något annat att beakta är att flera arbetssätt i verksamheterna är lagstyrda och därför inte går att välja bort. Här behöver istället lagar och regleringar ses över på en övergripande nationell nivå för att uppnå syftet med motionens intentioner.

Stadsdelsförvaltningen bedömer mot ovan att förslaget om onödighetsinventeringar bör ses som ett komplement till eller en möjlig katalysator i ett arbete som förvaltningar och bolag redan är ålagda att göra.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Patrick Amofah (C), se Reservationer m.m.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 maj 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadens kvalitetsprogram och personalpolicy

I kvalitetsprogrammet anges att ständiga förbättringar och utveckling är grunden i stadens kvalitetsarbete. Vidare ska staden sträva efter att optimera arbetssätt, processer, strukturer, ledning och kompetenser. I programmet anges därtill att staden ska värna om det som fungerar bra, och kunna avsluta det som inte längre skapar värde:

”Något som ofta glöms bort i kvalitetsarbetet är att sluta göra det som inte längre skapar värde, eller som inte längre efterfrågas. När staden har utvecklat nya arbetssätt eller infört nya system, kan vi inte samtidigt fortsätta arbeta som tidigare. Då gäller det att prioritera de arbetssätt som bidrar till att optimera stadens resurser.”
(Kvalitetsprogrammet s.16)

Utgångspunkten i kvalitetsprogrammet är vidare att varje nämnd och styrelse ansvarar för sitt kvalitetsarbete och ska beskriva hur de avser att förverkliga programmet och dess förhållningssätt i verksamhetsplaneringen.

Krav på resurseffektivt arbete finns också med i stadens personalpolicy där det bland annat står att medarbetare i Stockholms stad ständigt ska utveckla sina arbetssätt för att bättre uppfylla mål och resultatkrav.

Förvaltningen anser att ett arbete för att identifiera och motverka ineffektiva lösningar eller processer i stadens arbete redan regleras både i kvalitetsprogrammet och i personalpolicyn. En ifrågasättande inställning avseende nödvändighet och effektivitet ska enligt dessa styrdokument alltid finnas med när nya processer ska sättas och/eller när befintliga processer ska utvärderas. Samtidigt ser förvaltningen att en onödighetsinventering kan bidra till att sätta fokus på denna del av stadens kvalitetsarbete. Förvaltningen ser onödighetsinventeringen som ett begränsat initiativ/arbetsinsats som inte behöver ta allt för mycket tid i anspråk och som kan vara av godo. Förvaltningen anser att det är möjligt att testa att genomföra sådana inventeringar för att undersöka om det stödjer stadens kvalitetsarbete men ställer sig tveksam till behovet av att införa metoderna onödighetsinventering och anti-pilotprojekt som obligatoriska för alla nämnder och bolag.

Vidare kan vad som är eller uppfattas som onödigt skilja sig åt beroende på sammanhang, uppdrag och verksamhet och eventuella inventeringar behöver därför

genomföras på enhets/verksamhetsnivå och inte förvaltningsövergripande. Det är samtidigt viktigt att beakta ett helhetsperspektiv, det vill säga undersöka hur eventuella förändringsförslag i den egna verksamheten kan komma att påverka helheten.

Förvaltningen föreslår att Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 augusti 2024 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Henrietta Ludwig (C), Kristina Lutz m.fl. (alla M) och Lena Kling (L), se Reservationer m.m.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i att effektivitet är en stor angelägenhet. Förvaltningen håller också med om att rutiner och arbetssätt regelbundet måste ses över i kvalitetsarbete. Förvaltningen anser dock att motionens syfte och mål redan sker inom befintligt arbetssätt. Den 21 februari 2022 antog kommunfullmäktige Stockholm stads kvalitetsprogram, med syftet att ge vägledning och styrning för ett systematiskt kvalitetsarbete över hela staden. Programmet lyfter, precis som Naddebo (C), hur dagens snabbt utvecklande samhälle gör att rutiner behöver omprövas och att stadens verksamheter slutar göra saker som inte längre skapar värde.

Kvalitetsprogrammet beskriver att staden ska förvalta sitt kommunala uppdrag effektivt och med respekt för skattebetalarnas pengar. Staden ska värna om det som fungerar bra, och avsluta det som inte längre skapar nytta. Precis som skribenten, så belyser kvalitetsprogrammet att något som ofta glöms bort i kvalitetsarbetet är att sluta göra det som inte längre har betydelse. När nya rutiner finns på plats kan inte samtidigt tidigare arbetssätt behållas.

Kvalitetsprogrammet i sig lyfter ingen specifik metod. Förvaltningens verksamheter har i uppdrag att arbeta aktivt med att kartlägga processer som helt eller delvis inte längre skapar nytta, och utifrån det omprioritera arbetssätten. Förvaltningen instämmer i problem och mål som Naddebo (C) beskriver, men anser att arbetssätten för att uppnå kvalitet och effektivitet redan finns inom befintligt uppdrag och arbete.

Skattebetalarnas Förening

Skattebetalarnas Förenings yttrande daterat den 3 oktober 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Skattebetalarnas Förening ställer sig positiva till att arbeta med onödighetsinventeringar, men vill poängtera att det måste vara en del av ett större arbete för att skapa en kultur av sparsamhet och effektivitet. Annars riskerar inventering i sig risk för att i sig vara ytterligare en del av onödig byråkrati.

Så kallade onödighetsinventeringar eller andra projekt för att identifiera och avskaffa förlegade eller felaktiga rutiner är nödvändigt för att löpande uppdatera organisationers arbetsuppgifter och för att säkerställa att man arbetar rationellt och adekvat. Det är dock nödvändigt att det är en del av en sparsamhetskultur där ett rationaliseringar och effektiviseringar är del av det dagliga arbetet för att leverera maximal nytta för medborgarna. I en organisation som inte präglas av en effektiv kultur riskerar onödiga och ibland skadliga rutiner och administration att leva kvar utan att ifrågasättas. För att en onödighetsinventering ska ge önskvärda effekter krävs därför att det finns en kultur där onödiga eller utdaterade arbetsuppgifter rationaliseras bort. Det kräver i sin tur ett politiskt ledarskap med kontinuerligt fokus på ökad effektivitet. I avsaknad av en sådan kultur är risken istället att onödighetsinventeringar blir ytterligare en del av onödig kommunal byråkrati.

Reservationer m.m.

Trafiknämnden

Reservation av Hamid Ershad Sarabi m.fl. (alla C)

1. att bifalla motionen, samt
2. att därutöver anföra följande:

Det är positivt att Trafikkontoret arbetar löpande med att effektivisera kontorets verksamhet och att prioritera inom kontorets ansvarsområden. Kontoret verkar därmed anse att motionens syfte och mål redan sker inom befintligt arbetssätt, och att metoderna för att uppnå kvalitet och effektivitet redan finns inom befintligt uppdrag och arbete. Detta var ett väntat svar som tyvärr ignorerar en central aspekt av kvalitetsarbetet: behovet av att aktivt identifiera och avveckla arbetsuppgifter som inte längre skapar värde. Ingen sysslar avsiktligt med onödiga arbetsuppgifter – det ligger i sakens natur att man inte är medveten om dessa. Det är en utmaning som inte får underskattas och där anti-piloter är en del av lösningen.

De tillåter oss att ifrågasätta och tillfälligt slopa arbetsmoment och rutiner som, trots att de kan upplevas som nödvändiga, kanske inte längre fyller en funktion. Om en uppgift eller rutin visar sig vara viktig kan den enkelt återupptas. Om den däremot visar sig överflödigt eller endast användbar för ett fåtal, ger det en möjlighet att ompröva och effektivisera arbetssättet.

Vidare kan det finnas en tvekan hos medarbetare att ifrågasätta överordnade eller etablerade rutiner, såsom möten som upplevs som onödiga. Anti-piloter kan hjälpa till att bryta dessa mönster genom att systematiskt undersöka om vissa möten eller arbetsmoment kan reduceras, anpassas, eller helt tas bort.

Förvaltningen hänvisar till kontorets budgetprocess och ”task force arbetet” som en viktig del av att effektivisera förvaltningen. Det är ett viktigt arbete men att införa anti-piloter, som framgångsrikt har testats i andra kommuner, skulle ge Stockholm en unik möjlighet att främja innovation och effektivisering.

Trots stadens befintliga insatser kvarstår en mängd dubbelarbete och ineffektiva processer, till exempel där analoga och digitala arbetssätt överlappar. Centerpartiet vill ge Stockholms stad de bästa förutsättningarna för att bli en föregångare inom kommunal effektivitet och innovation. Genom att införa onödighetsinventeringar och anti-piloter kan vi aktivt adressera och åtgärda dessa problem, vilket skapar ett mer dynamiskt och innovativt arbetsklimat som gynnar både stadens medarbetare och invånare.

Bromma stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Johan Duvdahl (C)

Centerpartiet ställer sig bakom motionärens motion och vill härutöver anföra följande.

Det är inte tillräckligt, som förvaltningen skriver, att det i förvaltningens uppdrag ingår att kontinuerligt granska intäkter, kostnader och arbetsätt för att säkerställa ett effektivt resursutnyttjande. Det är lovvärt, men inte tillräckligt. Som motionären skriver så har majoriteten i Stockholms stads budget 2024 tillfört generella höjningar. Det vill säga pengar utan specificerade satsningar. Det är orimligt att fortsätta lägga till nya uppgifter utan att även först sluta göra andra. Det är just därför Centerpartiet föreslår att Stockholms stad ska införa det så kallade Anti pilotkonceptet och uppmuntra medarbetare och chefer att på så vis skapa utrymme för nya lösningar som faktiskt fungerar bättre och skapar mer värde än det vi redan gör.

Järva stadsdelsnämnd

Reservation av Patrick Amofah (C)

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra följande:

Centerpartiet tycker att det är bra att Järva stadsdelsförvaltningen ser att en onödighetsinventering kan bidra till att sätta fokus på en del av stadens kvalitetsarbete. Förvaltningen ser onödighetsinventeringen som ett begränsat initiativ/arbetsinsats som inte behöver ta allt för mycket tid i anspråk och som kan vara möjligt att testa att genomföra sådana inventeringar för att undersöka om det stödjer stadens kvalitetsarbete.

Förvaltningen anser att motionens syfte och mål redan sker inom befintligt arbetsätt, och att metoderna för att uppnå kvalitet och effektivitet redan finns inom befintligt uppdrag och arbete. Detta var ett väntat svar som tyvärr ignorerar en central aspekt av kvalitetsarbetet: behovet av att aktivt identifiera och avveckla arbetsuppgifter som inte längre skapar värde. Ingen sysslar avsiktligt med onödiga arbetsuppgifter – det ligger i sakens natur att man inte är medveten om dessa. Det är en utmaning som inte får underskattas och där anti-piloter är en del av lösningen. Anti-piloter tillåter oss att ifrågasätta och tillfälligt slopa arbetsmoment och rutiner som, trots att de kan upplevas som nödvändiga, kanske inte längre fyller en funktion. Om en uppgift eller rutin visar sig vara viktig kan den enkelt återupptas. Om den däremot visar sig överflödigt eller endast användbar för ett fåtal, ger det en möjlighet att ompröva och effektivisera arbetsättet. Vidare kan det finnas en tvekan hos medarbetare att ifrågasätta överordnade eller etablerade rutiner, såsom möten som upplevs som onödiga. Anti-piloter kan hjälpa till att bryta dessa mönster genom att systematiskt

undersöka om vissa möten eller arbetsmoment kan reduceras, anpassas, eller helt tas bort.

Förvaltningen hänvisar till stadens Kvalitetsprogram, som är en viktig del av Stockholms stads övergripande kvalitetsarbete. Dock lyfter programmet inte specifika metoder för att praktiskt genomföra detta arbete. Att införa anti-piloter, som framgångsrikt har testats i andra kommuner, skulle ge Stockholm en unik möjlighet att främja innovation och effektivisering i linje med Kvalitetsprogrammets ambitioner.

Trots stadens befintliga insatser kvarstår en mängd dubbelarbete och ineffektiva processer, till exempel där analoga och digitala arbetsätt överlappar. Centerpartiet vill ge Stockholms stad de bästa förutsättningarna för att bli en föregångare inom kommunal effektivitet och innovation. Genom att införa onödighetsinventeringar och anti-piloter kan vi aktivt adressera och åtgärda dessa problem, vilket skapar ett mer dynamiskt och innovativt arbetsklimat som gynnar både stadens medarbetare och invånare.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Reservation av Henrietta Ludwig (C), Kristina Lutz m.fl. (alla M) och Lena Kling (L)

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra följande

I förvaltningens förslag till beslut står det att motionens syfte och mål redan sker inom befintligt arbetsätt, och att metoderna för att uppnå kvalitet och effektivitet redan finns inom befintligt uppdrag och arbete. Detta var ett väntat svar som tyvärr ignorerar en central aspekt av kvalitetsarbetet: behovet av att aktivt identifiera och avveckla arbetsuppgifter som inte längre skapar värde. Ingen sysslar avsiktligt med onödiga arbetsuppgifter – det ligger i sakens natur att man inte är medveten om dessa. Det är en utmaning som inte får underskattas och där anti-piloter är en del av lösningen.

De tillåter oss att ifrågasätta och tillfälligt slopa arbetsmoment och rutiner som, trots att de kan upplevas som nödvändiga, kanske inte längre fyller en funktion. Om en uppgift eller rutin visar sig vara viktig kan den enkelt återupptas. Om den däremot visar sig överflödigt eller endast användbar för ett fåtal, ger det en möjlighet att ompröva och effektivisera arbetsättet.

Vidare kan det finnas en tvekan hos medarbetare att ifrågasätta överordnade eller etablerade rutiner, såsom möten som upplevs som onödiga. Anti-piloter kan hjälpa till att bryta dessa mönster genom att systematiskt undersöka om vissa möten eller arbetsmoment kan reduceras, anpassas, eller helt tas bort.

I förvaltningens förslag till beslut hänvisas till stadens Kvalitetsprogram, som är en viktig del av Stockholms stads övergripande kvalitetsarbete. Dock lyfter programmet inte specifika metoder för att praktiskt genomföra detta arbete. Att införa antipiloter, som framgångsrikt har testats i andra kommuner, skulle ge Stockholm en unik möjlighet att främja innovation och effektivisering i linje med Kvalitetsprogrammets ambitioner. Trots stadens befintliga insatser kvarstår en mängd dubbelarbete och ineffektiva processer, till exempel där analoga och digitala arbetssätt överlappar. Vi vill ge Stockholms stad de bästa förutsättningarna för att bli en föregångare inom kommunal effektivitet och innovation. Genom att införa onödighetsinventeringar och anti-piloter kan vi aktivt adressera och åtgärda dessa problem, vilket skapar ett mer dynamiskt och innovativt arbetsklimat som gynnar både stadens medarbetare och invånare.